

Hvørt av sínum

Summarfrítíðin er tann tíðin á árinum, tá ein má gjalda trífalt so nógv sum aðrar tíðir fyri at hava tað meira enn helvtina ólagaligari enn vanligt.

KONGSTALAN 1907.

Tað var í 1907, at Friðrikur kongur áttandi vitjaði Føroyar og fekk stóra móttøku allastaðni, hann kom fram. Í Tórshavn helt Jóannes bóndi Patursson hina minnulu kongstalu sína. Hann segði millum annað.

„Nár vi fjeldets sonner og dotre siger til Danerne, der bor på sletten: Der er ingen af os, ikke en eneste en, der ønsker at skilles fra eder, men vort ønske er godt samliv under fælles krone, da tror jeg, at de vil sætte pris på et sådant håndslag. Vore forfædre har på tinge i Tórshavn by svoret mange danske konger huldskab og troskab.

Hild og sæl Danevælde! - “

JAVNAÐARTINGMENNIN Í 30 ÁR.
Tað er nú farin 30 ár síðan JAVNAÐARFLOKKURIN á fyrsta sinni varð umbodaður á Føroya lógtingi. Vit skulu tí her nevna allar teir menn, ið hava umbodað hin sosialistiska arbeiðaraflokkin hetta tíðarskeiði.

Í 1928 vórðu valdir: P. M. Dam, Tvøroyri, M. Viðstein, Tórshavn.
Í 1932 vórðu valdir: P. M. Dam, Tvøroyri, N. P. Strom, Vági.

Í 1936 vórðu valdir: P. M. Dam, Tvøroyri, J. H. Dambjörg Porkeri, Jacob Nielsen, Vági J. P. Davidsen, Sandi, Trond Hansen, Tórshavn, H. J. Poulsen, Eiði.

(Undir valskeiðinum doydu báðir teir siðstnevndu.

Í teirra stað komu: J. P. Henriksen, Tórshavn og J. S. Heinesen, Lørvík.)

Í 1940 vórðu valdir: P. M. Dam, Tvøroyri, J. H. Dambjörg Porkeri, Jacob Bielsen, Mikines, J. P. Davidsen, Sandi, J. Fr. Øregaard, Gøtu, Jacob E. Jacobsen, Klakksvík.

Í 1943 vórðu valdir: P. M. Dam, Tvøroyri, J. H. Dambjörg Porkeri, J. P. Davidsen, Sandi, J. P. Henriksen, Tórshavn, J. Fr. Øregaard, Gøtu.

Í 1945 vórðu valdir: P. M. Dam, Tvøroyri, W. Smith, Vági, J. P. Davidsen, Sandi, Jákup í Jákupstovu, Sørvái, J. Fr. Øregaard, Gøtu, Jacob E. Jacobsen, Klakksvík.

Í 1946 eru JAVNAÐARFLOKKURIN OG SJÁLVTÝRISFLOKKURIN samdir um at stilla upp saman. Hesir verða valdir: P. M. Dam, Tvøroyri, W. Smith, Vági, J. P. Davidsen, Sandi, L. Zachariasen, Tórshavn (sj.). J. Fr. Øregaard, Gøtu, S. P. Zachariasen, Klakksvík, (sj.).

Í 1950 vórðu valdir: P. M. Dam, Tvøroyri, J. H. Dambjörg Porkeri, J. P. Davidsen, Sandi, J. P. Henriksen, Tórshavn, J. Fr. Øregaard, Gøtu, Einar Waag, Klakksvík.

Í 1954 vórðu valdir: P. M. Dam, Tvøroyri, J. H. Dambjörg Porkeri, J. P. Davidsen, Sandi, J. Fr. Øregaard, Gøtu, Richard Jacobsen, Klakksvík.

TAD ER VERUNLEIKI

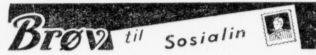
AT longu í 1929 legði JAVNAÐARFLOKKURIN fram uppskot um ein full-

figgjaðan umskipan av okkara landbúnaði ikki minst við tí fyri eyga at lætta um atgongd smámannsins til dyrkilendi.

AT í 1930 setur P. M. Dam fram uppskot um at veita 500 kr. til útgávu av føroyskum skúlabókum og 200 kr. til samanbinding og útbýtan av føroyskum kvæðabókum.

AT í 1930 setur JAVNAÐARFLOKKURIN fram uppskot um, at hjún skulu fáa 600 kr. og einlig 400 kr. árliga í ellisrentu.

AT sambandsmenn og sjálvstýrismenn í hesum sama máli seta fram uppskot um at „SAGEN UDSÆTTES TIL NÆSTE ÅR?“

Tað stundar móti vali, og vit hava í fyrstu syftu spurt 5 manns - ein TÆNASTUMANN, ein SMÁHANDILSMANN, ein FISKIMANN, hví teir fara at velja JAVNAÐARFLOKKIN. Í hesum og komandi bløðum prenta vit svar teirra á hesum staði.

★

TÆNASTUMADURIN sigur:

Tað er royndur lutur, at flestu tænastumenn í okkara grannalondum standa fylktir um teir sosialdemokratiske flokkarnir. Hetta gera teir av náttúrligum grundum. Tað eru hesir flokkar, ið hava arbeitt fyri teir, og tað er hesum flokkum fyri at takka, at teir hava vunnið so væl fram, eru lonarliga væl tryggjaðir, arbeiðsliga væl tryggjaðir, hava vunnið stórar sosialar ábøtur o. s. fr.

AT tænastumenn í Føroyum nú eisini eru komnir væl á vegis, ja, í mongum forðum á hædd við starvsfelagi í grannalondum okkara, er eitt veruligt úrslit av stjórnlárga, okinómiska, og sosiala politikki JAVNAÐARFLOKKSINS.

Viðari skal eg nevna, at tað var JAVNAÐARFLOKKURIN sum longu í 1936 fekk ásett við lóg at fastlonað starvsfólk í Føroyum fingi 14 daga frítíð við løn, og at tað júst er eitt úrslit av teirra politikki, at vit nú hava fengið 3 viku frítíð við løn.

Eg skal eisini lova mær at nema við uppskot javnaðarflokksins í 1941, har teir siga, at arbeiðsvikan hjá handils- og skrivstovufólki verður 42 timar. Uppitil 60 timar 25 pct. ógyvir 60 timar 50 pct. eyka.

Hetta uppskot fekk afturhaldið felt, men hvør tænastumaður skilur dygdina í tí.

Sjálvandi velji eg tann flokk, - hin einasta á lógtingi - ið hevur vart áhugamat mini, og eg vóni, at eisini allir tænastumenn landsins gera tað sama.

Vit hava ikki brúk fyri øðrum enn okkara egna politikki og okkara egnu monnum á tingi.

5 spurningar

1. Hvør er sýslumaður í Norðoyar sýslu?
2. Hvussu mong ár síðan 1906 hevur Sjálvstýrisflokkurinn ikki verið boðaður á tingi?
3. Hvør hevur skrivað bókina »Ein vandaferð«?
4. Hvør hevur umsett sjónleikin »Aldure«?
5. Hvussu gamalur var Rasmus í Haraldsundi, tá hann doyði?

BARNAMATUR

Her skalt tú finna 4 orð. 3 bókstavar eru í hvørjum orði. Hin fyrsti og seinasti eru teir somu í øllum orðunum.

Uttan A tú ei aftanfyrri ert,
uttan O tú litit við lesna gert,
uttan I ikki svart,
uttan U tað ei tekur hart.

1948:

»Hvor Føroyingur sær greitt og klárt, at andstøðan móti framburði í Føroyum er umboðað av flokkaflokkunum. Og tí eiga Føroyingar eisini nú at ferða flokkaflokkunum í at halda fram við sínum spillandi politikki.«

Tað var í 1943, at tingmennirnir J. Fr. Kjølborg, R. Long, J. Patursson og Th. Petersen settu uppskot um at tingið skuldi lata stórreiðararnar fáa lógtingskattin afturgoldnan, tí sum teir siga:

„...tað er beint, at tað almenna styðjar hesar menn ella hesi felag við at afturgjalda part av tí skatti, sum goldin er til tingið.«

Franskur reklamamaður sigur:

»Tá ein hona hevur vorpið, skrukkar hon. Tá ein dunna hevur vorpið, sigur hon einki. Fylgjan er tann, at fólk keypa honaregg, men leggja einki í dunnu.

Steinke hevur sagt:

— Katolskar kirkjur verða altíð nógv vitjaðar, sjálvt av teimum mongu handilsfólkunum, ið koma innar at biðja eina bøn, aðrenn tey fara út at snýta onnur.«

veitst tú

at trúgvandi í Persiu eru fullvis í, at sultan Muhamed Ibn Saud, sum doyði í 1072, verður at koma aftur til jarðar. Tí hevur ein saðlaður hestur altíð staðið við grov hansara, síðan hann doyði.

at tann trettandi í mánaðinum er oftari friggjadag enn aðrir dagar í vikuni. Seinastu 400 árin hava tað verið 688 friggjadagar. Síðan koma sunnudagar og miðudagar við 687 hvør.

at Homer og Sokrates — kendir sum stór skald — ikki hava skrivað eina reglu. Teir dugdu hvørki at skriva ella lesa.

at ein tummi er longri í USA enn í Onglandi. Amerikanski er 2,54 og hin enski er 2,53 cm.

at íbúgvartalið í heiminum økist við 30 milj. fólkum um árið.

at vit, fyri at siga eitt orð, mugu brúka ikki minni enn 72 voddar.

at flugurnar á Keguela-oyinni í indiska havinum ongar vengir hava.

at ein hundur einans hevur sveittakertlar undir labbum.

Svar uppá 5 spurningar: 1) Gunnar Dahl-Olsen. 1943—1946. Frederik Bláhamar. 4) Hans Dalsgaard. 5) 110 ár.

Itróttur og politikkur.

Venjarin Horst Walter í Eysturtýskalandi hevur fingið eina álvarsliga ávarðing, tí hann loyvdí sær at siga sína hugsan. Hann segði alment, at tað var alt ov nógv propaganda í eysturtýska itróttarlívinum. Ítróttarfolk mugu stóðugt hoyra um Rapacki-atlanina, illgitingar um Adenauer, atomvápn og so alikavæl fáa tey nóg mikið um alt hetta í bløðunum — um tey týma at lesa tey. Fót-boltsleikarar, sigur hann, skulu takast við bóltin og ikki við politikk, og teir hoyra heima á leikvøllinum og ikki í fundarhøllum.

Olsen: Tað stendur at lesa um teg í blaðinum í dag, góða.

Frú Olsen: Nei, ikki ljúgva, hvat skriva teir?

Olsen: At tað eru alt ov nógv konufólk í verðini.

Mangt og hvat

Tað var Hans Hedtoft, sáli, ið á einum sinni segði hesi orðini: — Hattin av fyrri fortíðini; jakk-an av fyrri framtíðini.

Undir einum fundi í australska parlamentinum láðið forsætisráðharrin Menzies heithjartað fyrri einum máli, ið hann áður hevði verið hart ímóti. — Aftaná fundin kem blaðmaður til hansara og spurdi:

— Hvarjar ógilar kreftur eru tað, ið hava fingið tygum at skifta støðu? Menzies hugði griskliga at honum og svaraði:

— Ungi maður! Eg vil biðja tygum gera so væl iki at flokja konu mína uppi málið.

Í september eru 3. messur. 8. sept. Mariumessa seinra til minnis um føðing Mariu moy.

14. sept. — Krossmessa seinra til minnis um, at partur av Jesu krossi ið var rændur, varð afturfunnin.

21. sept. — Mathæi messa, til minnis um Matteus evangelist.

29. sept. — Mikkjals messa, til minnis um Michael erkaingil.

TIL STUTTLEIKA

Hvat er orsøkin til, at tú ætlar at skilja teg frá konuni?

— Jú, tað er hennara uppfatan av hjúnarbandinum. Hon vil hava, at vit bæði skulu hava okkara fulla frælsi til at gera tað, sum hon sigur.

— Man kann ikki siga, at Elsa er aktivur limur í bindiklubbanum — hon sigur ikki eitt orð, bara seymar og seymar.

— Ein kann ikki siga, at hann altíð hugsar um konufólk, men tá ið hann hugsar, hugsar hann um konufólk.

Hvalba, 8. september

Í seinastu viku kom reiðiliga væl ávegis við hoyggjaini. Hósdagin, friggjadagin og leygardagin var av besta hoyveðri, og tá skaraði hósdagurin framúr. Hent Hent! J. J. sendi sólina sínar hitandi sólgeislar frá snemma á morgni til síðla á kvøldi, og ikki so mikið sum eitt skýggi á loftinum. Eitt litit fleyr var eisini eystan eftir, so at tað tarnaði væl uttan stórvegis arbeði. Fragarir dagar hevur ikki verið á summarnum. Tá eingin terri hevur verið frammanundan, legði fólk sum vituligt nógv fyri seg, so at tey flestu lýtu nógv í hoyveðurnar. Heldur ikki hava menn unt sær at sigla eftir nátungum í slium góðum hoyveðri. Leygardagin var tó onkum bátum úti, og seinnavartin henda dag køvdi hann av í mjørka, so at nóg illa sást út fyri dyr. Ein nátabátur, sum staddur var í Sandshavinum, kom heldur illa fyri í náttamyrrinum og mjørkanum; men hann kom til alla lukku í samband við ein enskan trolara, sum segði honum, hvar hann var.

Kolatlutningurin hevur verið ógvliga litil hesar seinastu triggjar mánaðirnar — so litil, at hann hevur ikki verið minni í hálvtýssuunum.

Stórar rúgvur liggja eisini av kola-grúsi sum menn vantaðu at kunna útflýta, men atlanin brast. Rangabotsmenn vóru tó so heppnir at avskipa 900 tons. Hvi so er hjá okkum, er kanska ikki so torført at stava sær til.

Liga litil hesar seinastu triggjar mánaðirnar — so litil, at hann hevur ikki verið minni í hálvtýssuunum.

Stórar rúgvur liggja eisini av kola-grúsi sum menn vantaðu at kunna útflýta, men atlanin brast. Rangabotsmenn vóru tó so heppnir at avskipa 900 tons. Hvi so er hjá okkum, er kanska ikki so torført at stava sær til.

Fiskar innanfyri mark

Enski trolarin »Norway City« hevur ligið einar tveir dagar á Klakksvík fyri at fáa eina pumpu umvæld.

Hann er kominn undan Íslandi, har hann hevur fiskað innanfyri 12-mílamark, fyri at fáa brekið umvæld.